

İstanbul, 04.08.2005

İhracatçı Mükelleflere Hatırlatmalar

Ekonomilerin gelişmişlik düzeyi ile dış ticaret hacmi arasında doğrusal bir ilişki bulunmaktadır. Özellikle ihracat potansiyelinin artışı ile birlikte ekonomik değerler daha anlamlı göstergelere ulaşmaktadır. Bu nedenle gelişmiş ekonomilerin tamamında ihracatçı mükelleflere özel önem verilmekte, onların yaratacağı katma değeri korumak ve ihracata yönelik yatırım saiklerini desteklemek amacıyla tedbirler alınmaktadır.

Bu yazımızda, ihracatçı mükelleflerimize yönelik olarak Türk Vergi Mevzuatı'nda yer alan bazı müesseseler yönünden hatırlatmalar yapılacaktır.

1- İhracat Bedelinin % 0,5'i Götürü Gider Yöntemiyle Giderleştirilebilir:

Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/1. maddesine göre, ihracat, yurt dışında inşaat, onarma, montaj ve taşımacılık faaliyetlerinde bulunan mükelleflerin yurt dışındaki bu işlerle ilgili giderlerine karşılık olmak üzere bu faaliyetlerinden döviz olarak elde ettikleri hâsılâtın % 0,5'ini götürü olarak giderleştirmelerine imkân tanınmıştır.

Konuya yönelik açıklamalar 194 seri no.lu GVK Genel Tebliği'nde yapılmıştır. Buna göre, madde kapsamında faaliyette bulunan mükellefler, yurt dışı faaliyetleri ile ilgili ve usulüne uygun olarak tevsik ettikleri giderlerinin yanı sıra bu işlerle ilgili olarak vesikaya bağlayamadıkları ve yurtdışındaki faaliyetleri ile ilgili olarak bu ülkelerde yapmış oldukları giderlere karşılık elde ettikleri hâsılâtın % 0,5'i kadar gider yazabileceklerdir. Giderleştirme işleminin matrahını oluşturan yurt dışı hâsılâtın tespitinde, hâsılâtın yasal defterlere kaydedildiği günde geçerli olan T.C. Merkez Bankası tarafından ilan edilen döviz kurları kullanılacaktır.

2- Yurt Dışı Komisyon ve Reklâmasyon Faturalarının Mahiyeti:

İhracat yapan mükelleflerin en sık karşılaştığı durumlardan biriside, yurt dışı komisyon veya reklâmasyon faturalarıdır. Söz konusu işlemler doğuş nedenleri itibariyle farklılık arz etmektedir. Komisyon faturaları daha çok müşteri bulma, pazar bulma hizmeti karşılığında yurt dışındaki aracı tarafından düzenlenen belgelerdir. Reklâmasyon faturaları ise yurt dışındaki ithalatçılar tarafından, gönderilen malın vasfının, niteliğinin beğenilmemesi nedeniyle malın satış bedeline nazaran indirim içeren cezai nitelikteki fiyat değişim faturalarıdır.

GVK uygulaması yönünden gider kaydedilen tutarlara ilişkin asli unsur belgenin varlığı olmayıp, belgeye konu işlemin gerçek olup olmadığı önem arz etmektedir. Bu nedenle, komisyon veya reklâmasyon faturalarına maruz kalanların, işlemin gerçeği yansıttığını ispat edici nitelikteki evrak veya yazışma benzeri belgeleri saklamaları faydalı olacaktır.

Vergi literatüründe en çok tartışılan konulardan biriside yurt dışından gelen komisyon ve reklâmasyon faturalarının, faturanın muhatabı olan ihracatçıya sorumluluk yükleyip, yüklenmediğidir. Komisyon faturalarında işlem tamamen yurt dışında gerçekleştiği için faturayı düzenleyen yönünden Türkiye de elde edilmiş bir gelirden söz edilemez. Bu nedenle fatura muhatabı olan ihracatçının ne GVK'nun 94 veya KVK'nun 24. maddelerine göre nede KDVK'nun 9. maddesine göre vergi sorumluluğu bulunmamaktadır. Reklâmasyon faturalarında ise amaç ihracat fiyatının düşürülmesi niteliğinde olduğundan, faturayı düzenleyene atfedilebilecek herhangi bir gelir söz konusu değildir. Bu nedenle ihracatçının da vergi sorumluluğu bulunmamaktadır. Ancak, ihracatçı mükelleflerin söz konusu malları (ihraç edilen) KDV ödeyerek veya KDVK'nun 11/1-c maddesi kapsamında KDV ödemeksizin tecil-terkin kapsamında satın almış olması ve reklâmasyon maliyetini mal aldığı mükelleflere yansıtması durumunda, yansıtma faturalarında reklâmasyon bedeli üzerinden KDV hesaplamaları gerekmektedir. Bu sorumluluk, KDV ödenerek alınan mallar yönünden KDVK'nun 35. maddesi hükmünden dolayı, tecil-terkin sistemi çerçevesinde alınanlar yönünden ise KDVK'nun 11/1-c madde hükmü gereği ve 95 seri no.lu Genel Tebliğ açıklaması sonucunda doğmaktadır.

Komisyon ve reklâmasyon faturalarının sınırına yönelik bir kanun maddesi veya idari talimat ve yönlendirme olmamakla birlikte genel teamülde, ihracat hâsılatının %10'unu aşar nitelikteki komisyon ve reklâmasyon harcamalarının varlığı, inceleme nedeni sayılmaktadır.

3- KDV İade Alacağıın Vergi Borcuna Mahsup Talebinde Gecikme Zammı Uygulaması Sorunu Çözüldü:

İhracat yapan mükelleflerin idare ile olan ilişkilerinde en sıklıkla karşılaşılan sorunları, KDV iade alacağıın vergi borçlarına mahsup talebinde işlem için gerekli olan evrakların geç teslim edilmesi durumunda gecikme zammı uygulamasına muhatap olmalarıdır. Bu uygulama sürekli olarak ihtilaflara yol açmış, yargısal süreçlerde gecikme zammı uygulaması kabul edilmemesine rağmen Maliye Bakanlığı tarafından uygulama değiştirilmemiştir.

Uygulamanın yarattığı sorunların boyutu ve yargısal kararların istikameti de dikkate alınarak Maliye Bakanlığı tarafından yeni esaslar belirlenmiştir. 95 seri no.lu KDV Genel Tebliği'nde yer alan açıklamaya göre, KDV iadesi hakkını vergi borcuna mahsup yoluyla kullanan mükelleflerin iade talepleri Vergi Dairesi tarafından incelenecek ve eksiklik bulunması durumunda resmi yazı ile mükelleften eksikliklerin tamamlanması istenecektir. 30 gün içerisinde eksikliklerin tamamlanması durumunda, mahsup işlemi talep tarihi itibarıyla yerine getirilecek ve gecikme zammı uygulanmayacaktır. (Borcun vadesi dolmadan iade talep edilmiş ise). Gerekli evrakların, vergi dairesi yazısının tebliğ alındığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde tamamlanmaması durumunda, borcun vadesinden evrakların tamamlandığı güne kadar gecikme zammı hesaplanacaktır.

4- İhracat İstisnası Malların Fiilen Yurt Dışı Edildiği Tarihe Ait KDV Beyannamesinde Kullanılabilir:

KDVK'nun 11. maddesine istinaden KDV'nden istisna edilmiş olan ihracat teslimlerine ilişkin olarak yaygın bir şekilde karşılaşılan sorunlardan bir tanesi de istisnanın uygulanacağı KDV beyan döneminin tayinidir. Kanununun 12. maddesine göre istisnanın uygulanabilmesi için, teslim konusu malın Türkiye Cumhuriyeti gümrük bölgesinden çıkarak bir dış ülkeye veya bir serbest bölgeye vasıl olması ya da yurt dışındaki müşteriye gönderilmek üzere yetkili gümrük antreposuna konulması gerekmektedir.

Uygulamada, Gümrük Çıkış Beyannameleri üzerindeki "intaç tarihi" istisnanın uygulanacağı tarih olarak kabul edilmekte ve buna göre işlem yapılmaktadır.

Oysa "intaç tarihi" malların sevkine ilişkin işlemlerin tamamlandığı, gümrük işlemlerinin gümrük idaresi açısından tamamen bitirilmiş olduğu tarihi göstermekte olup bu tarih itibarıyla mallar henüz gümrük hattını geçmemiştir.

Buna göre, ihracat istisnasına ilişkin beyan döneminin tayininde GÇB üzerinde yer alan "mallar yurt dışı edilmiştir" veya "mallar serbest bölge kolcusuna teslim edilmiştir" ibaresine dayalı tarih malın fiilen yurt dışı edildiği tarih olarak dikkate alınacak ve KDV beyannameleri de buna göre tanzim edilecektir.

5- Pazarlama Şirketi Kurarak Üzerinden İhracat İşlemi Gerçekleştirmek İade Alınacak KDV'nin Hesaplanmasını Kolaylaştırır:

İhracat yapan imalatçı mükellefler açısından alınacak olan KDV iadesinin miktarının belirlenmesi oldukça zorlu ve karmaşık bir hesaplama çalışmasını gerektirmektedir. KDVK'nun 32. maddesi, ihracat işlemi ile ilgili yüklenilen KDVK'nin iade edilebileceğini öngördüğünden, bu rakamın tespiti için maliyet muhasebesi çalışması yapılarak bünyeye giren masraf kalemlerinin parasal ayrıntısı bulunmakta daha sonra maliyet kalemlerinden KDV içerenlere ait toplam yük bulunmaktadır. İmalatçı işletmelerin iade sürecinde, mamul mala ait randıman, fire ve üretim süreci açıklamaları yorucu ve işlemi uzatıcı sonuçlara yol açabilmektedir.

Yaşanması muhtemel ve zaman kaybına yol açan bu yöntem yerine birçok ihracatçı mükellef tarafından kullanılan ve daha pratik çözümler sunan, pazarlama şirketi üzerinden ihracatın gerçekleştirilmesi yöntemi denenebilir.

Bu yöntemde, imalatçı şirket ihracat konusu malı bu amaç için kurulmuş olan pazarlama şirketine satmakta ve ihracat pazarlama şirketi üzerinden gerçekleştirilmektedir. Pazarlama şirketi açısından satın alma bedeli üzerinden ödenen KDV (düzenlenen faturada yer alan KDV) , ihracat işlemi nedeniyle yüklenilen vergi olduğundan, bu tutarın iadesi talep edilebilecektir. Yöntemin sunduğu en büyük kolaylık yüklenim KDV'nin bulunmasına yönelik karmaşık maliyet muhasebesi çalışması yerine basit bir çalışma ile tespit edilebilmesidir. Bunun dışında, model imalatçı işletmelerin yüklenim KDV yerine fatura bedelinin %18'ini almalarına imkân vermesi nedeniyle finansal açıdan daha avantajlıdır.

Özellikle yüksek stokla çalışan, imalat maliyetinin içerisinde KDV içermeyen kalemlerin yüksek olduğu, devir KDV'si bulunan işletmelerde bu yöntem, erken dönen KDV nedeniyle büyük avantaj sağlamaktadır.

6- KDV İadesi %8 Teminat İle Alınabilir:

İhracat yapan mükellefler açısından önem verilen konulardan bir tanesi de, ihracat işlemi nedeniyle yüklenilen KDV'nin en hızlı şekilde iade olarak alınabilmesidir. KDV iadesi aslen vergi incelemesi ile talep edilebilecek olmakla birlikte, YMM raporu veya teminat karşılığında da alınabilmektedir.

YMM Tasdik Raporu ile iade almak pratik bir yöntem olmakla birlikte, 3568 sayılı yasa gereği KDV İadesi Tasdik Raporu'nun düzenlenmesi sırasında ayrıntılı analiz ve alt firma bilgisi istendiğinden, YMM tarafından incelemenin tamamlanması zaman almaktadır.

Bu nedenle, teminat karşılığı iadenin talep edilmesi daha pratik bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır.

İade talebinde asli kural %100 teminat karşılığı iade alınması olmakla birlikte imalatçı/ihracatçı veya pazarlamacı/ihracatçı mükelleflerin %8 teminat ile de iade alabilmeleri imkan dâhilindedir. Şöyle ki, imalatçı - ihracatçılar ve ihracatçıların %8 teminat uygulamasına geçebilmesi için her iki grubu da ilgilendiren genel şartlar ve her biri için ayrı ayrı aranacak olan özel şartlar bulunmaktadır.

6.1. İndirimli Teminatın Genel Şartları:

— İndirimli teminata geçmek için son 5 yıl içerisinde tahakkuk etmiş olan gelir, kurumlar ve katma değer vergisinin ödenmiş olması gerekmektedir. Diğer koşulların sağlanmış olması durumunda, yeni kurulan şirketlerde son 5 yıl yerine o ana kadar tahakkuk etmiş vergiler yönünden kural işletilmektedir.

— Birbirini izleyen son 5 vergilendirme döneminde hakkında olumlu rapor yazılmış olması gerekiyor. Bu raporların YMM veya vergi inceleme elemanı tarafından düzenlenmiş olması durumu değiştirmemektedir. Talep edilen iadenin %90 veya daha fazlasının onaylanmış olması, raporun olumlu rapor olarak kabul edilmesine imkân vermektedir. YMM tarafından yazılan iade tasdik raporları, olumlu rapor vasfına haiz olmak ile birlikte iadenin %90 ve daha az bir tutarının onaylanmış olması durumunda olumsuz rapor olarak kabul edilmemektedir. Son 5 vergilendirme döneminden kastedilen tarih olarak birbirini takip eden aylar olmayıp, iade talebine konu olan dönemlerin 5 aya ulaşmış olması ve bu dönemlerin arasında yer alan dönemlere ilişkin olumsuz rapor bulunmamasıdır. Bu arada KDV beyannameleri ve iade talepleri aylık yapıldığından tek bir raporda 5 aylık iadenin onaylanması durumunda da onaylanan dönemlerin arasındaki başkaca dönemlere ilişkin olumsuz rapor bulunmama koşulu ile bu rapor 5 dönem raporu sayılacaktır.

— Sahte veya muhteviyatı itibariyle yanıltıcı belge kullanıldığı veya düzenlendiği konusunda mükellefler hakkında rapor bulunmaması gerekmektedir. Sahte belge kullanımına yönelik raporun neticesinde, iade edilecek KDV'nin (ihracatçı mükelleflerde) veya toplam indirimin (ihracatı olmayan mükelleflerde) %5 ve daha az bir tutarının sahte belge nedeniyle reddedilmesi durumunda, söz konusu rapor olumsuz rapor sayılmadığından, indirimli teminat uygulamasına da engel teşkil etmemektedir. Diğer taraftan SMİYB kullanımından dolayı vergi inceleme raporuna muhatap olan mükelleflerin, bu raporu dava konusu yapmaksızın vergi aslı, faiz ve cezayı ödemeleri durumunda indirimli teminat uygulamasına geçebilecek, uygulamadan faydalananlar ise devam edebileceklerdir.

6.2. İndirimli Teminatın Özel Şartları:

6.2.1. İmalatçı-İhracatçılarda:

İmalatçı ihracatçı mükelleflerin %8 teminat uygulamasından faydalanabilmesi için yukarıda bahsedilen genel şartların dışında,

— Sanayi siciline kayıtlı olmaları,

— Ödenmiş sermayeleri veya son bilâncolarında kayıtlı amortismanına tabi kıymetlerinin (gayrimenkuller hariç) amortisman düşülmeden önceki toplam tutarının 80.000.-YTL olması,

— İşletmenin sahip olduğu amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin ve bunların kayıtlı olduğu defterlerin noter onayları ve numaraları ile kaç yıldır amortismanına tabi tutulduklarının kapasite raporunda açıkça belirtilmiş olması, kapasite raporunda bu hususların belli olmaması durumunda bu hususların bir vergi inceleme elemanı veya vergi dairesince tespit edilmesi,

— İmalat işinde 20 veya daha fazla işçi çalıştırılması,

gerekmektedir. İmalatçı-İhracatçı işletmeler, genel ve özel konuları sağladıkları anda indirimli teminat uygulamasına geçebileceklerdir.

6.2.2. İhracatçı İşletmelerde:

İmalatçı vasfına haiz olmayan ihracatçı işletmeler, genel şartların yanında aşağıdaki özel şartlarda taşımaları durumunda %8 teminat uygulamasından yararlanabileceklerdir.

— Son üç takvim yılı içerisinde her bir yıl için 5 milyon ABD doları veya muadili yabancı parayı geçen ihracat yapımları veya

— Son beş takvim yılı içerisinde her bir yıl için 1 milyon ABD doları veya muadili yabancı parayı geçen ihracat yapımları,

gerekmektedir.

İmalatçı-ihracatçılardan farklı olarak ihracatçı mükellefler, koşulları sağladıkları takvim yılını takip eden yılbaşından itibaren indirimli teminat uygulamasına geçebilmektedir. Örneğin 2003 yılında 5 milyon, 2004 yılında 5 milyon ve 2005 yılı Ocak ayında 5 milyon ABD doları tutarında ihracat yapan bir mükellef %8 teminat uygulamasına ancak 01.01.2006 tarihinden sonra geçebilecektir.

6.3. İndirimli Teminatın Çözümünde Özellik Arz Eden Durum:

İndirimli teminat uygulamasından yararlanan mükellefler açısından teminat çözümü özellik arz etmektedir. Teminatın inceleme raporu ile çözülmesinin talep edilmesi durumunda herhangi bir süre kısıtlaması bulunmamaktadır. Teminat çözümü için YMM raporu ibraz edileceğinin vergi dairesine bildirilmesi durumunda, iadenin yapıldığı tarihten itibaren 6 ay içerisinde YMM Tasdik Raporu'nun vergi dairesine ibraz edilmesi gerekmektedir. Bu süre içerisinde rapor ibraz edemeyenlerden 15 gün içerisinde teminatlarını %100'e tamamlamaları talep edilir. Bu süre içerisinde rapor ibraz edemeyecek olanlardan mazeret bildirenlere, kabul edilmesi durumunda vergi dairesi tarafından 6 ay ek süre verilebilir. Mazeret bildirmeyen veya mazereti kabul edilmeyenlerin 15 gün içerisinde teminatlarını %100'e tamamlamaları halinde takip eden dönem iadelerini %8 ile almaları mümkündür. Teminatın %100'e tamamlanmaması durumunda, hem takip eden dönem iadelerinin %8 ile alınması mümkün olmayacak hem de 6 ay içerisinde raporu ibraz edilemeyen dönemlere ilişkin iade evrakları incelemeye sevk edilecektir. İnceleme başlamadan YMM Tasdik Raporu'nun ibraz edilmesi durumunda ya da incelemeye başlamış olsa bile inceleme elemanının uygun görmesi durumunda, teminatın YMM raporu ile çözülmesi mümkündür.

7- KDVK'nun Geçici 17. Madde Uygulamasında Dikkat Edilmesi Gereken Bir Husus:

Müessese olarak Tevfik ve gümrük mevzuatında düzenlenen dâhilde işleme ve geçici kabul rejimlerinin yerli sanayi yerine ithalat sürecini canlandırması ve teşvik etmesi nedeniyle yerli üreticilerinde desteklenebilmesini temine yönelik olarak KDVK'na geçici 17. madde eklenmiştir. Madde metninden de anlaşılacağı üzere amaç, dâhilde işleme veya geçici kabul belgesi sahibi olan işletmelerin belge kapsamındaki hammaddelerini dâhili piyasadan da KDV ödemeksizin almalarına imkân tanınmasıdır.

Maddede belirtildiği üzere, dâhilde işleme ve geçici kabul rejimi kapsamında ihraç edilecek malların üretiminde kullanılacak olan maddelerin KDVK'nun 11/1-c madde kapsamında KDV ödenmeksizin alınması esas olduğundan, sistemin işleyişi önem arz etmektedir.

Dâhilde işleme ve geçici kabul rejimlerinin teşvik ve gümrük mevzuatındaki uygulama karşılığı vergi kanunlarını ve Maliye Bakanlığı'nı bağlamadığından, teşvik mevzuatı yönünden müsaade edilen bazı uygulamalar KDVK'nun geçici 17. maddesinin uygulanması yönünden sorunlara yol açmaktadır.

Dâhilde İşleme Rejimi Kararı'nın 5. maddesi ile belge sahibi işletmelere "önceden ihracat" yapma imkânı tanınmıştır. Önceden ihracat müessesinden amaç, ithal eşyanın (hammadde) şartlı muafiyet sisteminde ve belge kapsamında ithal edilmesinden önce eşdeğer eşyadan elde edilmiş işlem görmüş ürünlerin ihraç edilmesinin imkân dâhilinde olmasıdır. Anlaşılacağı üzere, dâhilde işleme belgesi sahibi işletmeler, belge kapsamında ithal edebileceği eşya ile eşdeğer nitelikte olan başka bir eşya ile daha önce ürettiği mamul malın ihracatını, belge kapsamındaki ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanabilmekte ve daha sonra belgenin geçerlilik süresi sonuna kadar belge kapsamında ithalat yapabilmektedir.

Dâhilde işleme rejiminin müsaade ettiği bu uygulama, KDVK'nun geçici 17. maddesi uygulaması açısından mümkün bulunmamaktadır. Geçici 17. madde uygulamasında, iç piyasadan KDV ödemeksizin alınan eşya ile üretilen mamul malın mutlak olarak belge kapsamında ihracının gerçekleştirilmesi gerekmektedir. İhracat taahhüdünün kapatılmış olması durumunda, ithalat yolu ile getirilen eşya ile üretilen mamul malların iç piyasada satışına müsaade edilirken, iç piyasadan alınan eşyalar ile üretilen malların mutlak olarak belge kapsamında ihracatının gerçekleştirilmiş olması gerekmektedir. Nitekim Maliye Bakanlığı tarafından verilen, 05.09.2001 tarih ve 52/5211-186/46298 sayılı ve 31.01.2002 tarih ve 55/5516-274/5071 sayılı muktezalarda, önceden ihracat yapılması durumunda eşdeğer eşyanın iç piyasadan tecil-terkin kapsamında alınmasının mümkün bulunmadığı ifade edilmiştir.

Buna göre, belge sahibi işletmelere KDVK'nun geçici 17. maddesi kapsamında satış yapacak olan imalatçı işletmelerin belgedeki ihracat taahhüdü bölümünün kapanıp kapanmadığına dikkat etmeleri, belge sahibi alıcıların ise belge kapsamında önceden ihracat yaparak taahhütlerini kapamış olmaları durumunda, iç piyasadan KDVK'nun geçici 17. maddesi kapsamında tecil-terkin yöntemi ile mal almak için girişimde bulunmamaları gerekmektedir.

8- Dâhilde İşleme ve Geçici Kabul İzin Belgesi Sahipleri Geçici 17. Madde Kapsamında Aldıkları Eşya İle Ürettikleri Mamulleri Belge Sahibi Başka Bir İşletmeye Satabilirler:

KDVK'nun geçici 17. maddesine ve buna ilişkin açıklamaların yer aldığı 83 seri no.lu tebliğe göre, dâhilde işleme ve geçici kabul izin belgesi sahibi olan mükelleflere tecil-terkin uygulanarak yapılan satışlar neticesinde üretilen mamul malların belge sahibi tarafından bizzat ihraç edilmesi veya ihraç kaydı ile satışı yapılmak suretiyle ihracatının sağlanması gerekmektedir. Kural olarak ihracatın, belgenin geçerlilik süresi içerisinde tamamlanması ve geçici 17. madde kapsamında alınan mallar ile üretilen mamul malların süresinde ihraç edildiğine ilişkin bir üretim raporunun ihraç tarihinden itibaren 2 ay içerisinde YMM tarafından hazırlanarak, satıcının bağlı bulunduğu vergi dairesine teslim edilmesi gerekmektedir.

KDVK'nun geç.17. maddesi ve buna ilişkin açıklamaların yer aldığı tebliğ hükmü böyle olmak ile birlikte, belge sahibi imalatçıların geçici 17. madde kapsamında satın aldıkları hammaddeler ile

ürettikleri mamul malları ihraç etmek yerine yine belge sahibi başka bir işletmeye KDVK'nun geçici 17. maddesi kapsamında satabileceğine ve bunun uygulamayı sakatlamayacağına ilişkin Maliye Bakanlığı görüşü bulunmaktadır.

Maliye Bakanlığı tarafından verilen 17.10.2001 tarih ve 52/5211-166/55439 sayılı özelge ile 12.11.2002 tarih ve 53/5311-48120 sayılı özalgede, bu yönde görüş belirtilerek silsile halinde geçici 17. madde uygulamasına imkân verilmiştir. Ancak bu uygulamaya ilişkin asli sorun, ilk satıcı ve sonraki belgeli satıcılar yönünden tecil-terkin sisteminin işleyişi yönünden hangi belgenin geçerlilik süresinin dikkate alınacağı ve YMM Üretim raporunun hangi aşamada kimler tarafından gerçekleştirileceğidir.

Uygulamada bunu açıklayan bir belgeye ulaşamamakla birlikte, kanaatimizce işlemlerin şu şekilde seyretmesi gerekmektedir. Örneğin, imalatçı A belge sahibi imalatçı B ye 01.06.2005 tarihinde 1.000 kg ipliği geçici 17. md. kapsamında satmıştır. İmalatçı B'nin belge geçerlilik süresi 01.09.2005 tarihidir. İmalatçı B, 1.000 kg iplik yardımı ile ürettiği 500 metre kumaşı, belge sahibi imalatçı C'ye 01.07.2005 tarihinde geçici 17. md. kapsamında satmıştır. İmalatçı C'nin belge geçerlilik süresi 01.08.2005 tarihidir. İmalatçı C satın aldığı 500 metre kumaş ile ürettiği 400 adet pantolonu 28.07.2005 tarihinde doğrudan ihraç etmiştir. Bu örneğe göre imalatçı A ve imalatçı B'nin geçici 17. md. kapsamında yapmış oldukları işlemler nedeniyle tecil-terkin ve iade işlemlerinin şu şekilde yapılması gerekir. İmalatçı B tarafından , satış yapılan 01.07.2005 tarihinden itibaren 2 ay içerisinde, satın alınan iplikler ile üretilen kumaşın belge sahibi imalatçı C'ye satıldığına ilişkin üretim raporunun tanzim edilerek imalatçı A'nın vergi dairesine teslim edilmesi gerekir. Bu durumda dahi imalatçı A'nın tecil-terkin ve iade işlemi yerine getirilemez. İmalatçı C'nin ihracat işleminin gerçekleştiği 28.07.2005 tarihinden itibaren 2 ay içerisinde de imalatçı B'den alınan malların belge kapsamında üretimde kullanıldığına ve bu malların süresinde ihraç edildiğine ilişkin YMM üretim raporunun hazırlanarak hem imalatçı A'nın hem de imalatçı B'nin vergi dairelerine ibraz edilmesi gerekecektir. Bundan sonra, imalatçı A ve B'nin vergi daireleri tarafından bunlara ilişkin tecil-terkin ve iade işlemleri yerine getirilebilecektir. Mevcut örnekte imalatçı C'nin belge geçerlilik süresinin 25.07.2005 tarihi olması durumunda, imalatçı A yönünden tecil-terkin işleminin yapılabilmesi ancak imalatçı B yönünden bunun mümkün olmayacağı kanaatindeyiz.

Sirkülerimizde verilen örnek ve buna ilişkin açıklamalar tamamen kurumumuza ait yorum olup, bu ve benzeri işlemlere muhatap olacakların mutlak olarak vergi idaresinden görüş almalarını tavsiye ederiz.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,

A R K A N & E R G İ N
ULUSLARARASI DENETİM VE
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK
ANONİM ŞİRKETİ